

کوتاه از دیپلماسی

نتایجی مهم درباره علت حادثه نظنز

● ایسنا: سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی با اشاره به حضور وزیر اطلاعات در جلسه روز گذشته این کمیسیون برای بررسی حادثه نظنز گفت طبق توضیحات ارائه‌شده تاکنون نتایج قابل‌توجهی درباره حادثه نظنز حاصل شده است و با پایان بررسی دقیق و فنی موضوع، نتایج قطعی اعلام می‌شود.
ابوالفضل عمویی در توضیح جلسه روز گذشته کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس گفت: «کمیسیون امنیت ملی در ادامه جلسات خود برای بررسی حادثه نظنز، جلسه‌ای با حضور آقای علوی، وزیر اطلاعات و معاونان، مقامات ارشد فرماندهی پدافند هوایی ارتش و مقامات ارشد نیروی انتظامی برگزار کرد». به گفته او در این جلسه، مقامات مربوطه با ارائه گزارشی از حوزه مسئولیت خود، به تشریح ابعاد امنیتی واقعه نظنز پرداختند و بعد از استماع نظرات اعضای کمیسیون به سوالات آنها پاسخ دادند.
عمویی در پایان گفت: براساس گزارش ارائه‌شده در این جلسه، تاکنون نتایج قابل‌توجهی درباره حادثه نظنز حاصل شده و بررسی دقیق‌تر ابعاد مختلف موضوع انفجار نظنز ادامه دارد.
با پایان برسی دقیق و فنی موضوع، نتایج قطعی از طریق دستگاه‌های ذی‌ربط به اطلاع مردم خواهد رسید.

موسوی: ادعاها درباره «سند ۲۵ ساله» ارزش تکذیب هم ندارد

● ایسنا: سخنگوی وزارت امور خارجه تاکید کرد: اراده سیاسی رهبران ایران و چین بر توسعه و تعمیق روابط راهبردی دوجانبه است.
سیدعباس موسوی در واکنش به حجم عظیم ادعاهای کذب در فضای مجازی نسبت به تدوین یک نقشه راه ۲۵ ساله بین ایران و چین اظهار کرد: بر اساس توافق سال ۱۳۹۴ روسای‌جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین که در بند ششم بیانیه سفر رئیس‌جمهور محترم چین به تهران منعکس شده است، دو کشور صراحتا اراده سیاسی خود را برای توسعه و تعمیق راهبردی روابط بیان داشته و تصمیم گرفتند یک نقشه راه جامع ۲۵ ساله بین دو کشور تدوین شود تا مبنای توسعه منسجم و همه‌جانبه روابط سیاسی و اقتصادی ایران و چین در سال‌های آتی قرار گیرد.
پیش‌نویس اولیه این سند با مشارکت نهادهای تخصصی دو کشور تهیه شده است و هم‌اکنون در مرحله مذاکره قرار دارد.
بدیهی است که پس از نهایی‌شدن مذاکرات، این سند برای عمل اجرایی شدن به نمایندگن مردم در مجلس شورای اسلامی تقدیم خواهد شد.
سخنگوی وزارت امور خارجه با اشاره به واکنش خصمانه و عصبی سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا، اضافه کرد: بدون تردید روابط راهبردی ایران و چین که دارای منافع کلیدی متقابل برای مردم دو کشور است، دشمنانی دارد که تمامی تلاش خود را برای شکست این مذاکرات و عدم موفقیت این سند به کار خواهند گرفت.
موسوی ادعاهایی همچون اجاره جزایر ایرانی در خلیج فارس، انحصار فروش نفت با قیمت‌های پایین، استقرار نیروهای مسلح و… را مضحک دانست که حتی ارزش تکذیب‌کردن هم ندارد.
او گفت: تأمین مالی ایران تنها اصل راهنمای وزارت امور خارجه در تدوین این سند راهبردی بوده است و مذاکرات با دقت و وسواس کامل صورت گرفته که ان‌شاءالله مردم ایران به‌زودی ثمره آن را مشاهده خواهند کرد.
سخنگوی وزارت خارجه در پایان با اظهار امیدواری نسبت به نهایی‌شدن این سند در آینده نزدیک افزود: بدیهی است که تا قبل از نهایی‌شدن مذاکرات هیچ متنی اعتبار ندارد، بنابراین از رسانه‌ها درخواست می‌شود از بازنشر متونی که با اهداف و اغراض مختلف تهیه و منتشر می‌شوند، خودداری کنند.

حکم پرداخت غرامت جدید

● ایسنا: آمریکا با محکوم‌کردن ایران بار دیگر رویکرد ضدایرانی خود را نشان داد. به گزارش آسوشیتپرس، دادگاه فدرال واشنگتن در ادعایی بی‌اساس، ایران را به نقش‌داشتن در انفجار «برج‌الخبر» عربستان سعودی در سال ۱۹۹۶، متهم کرد. این دادگاه تهران را به پرداخت غرامت ۸۷۹ میلیون دلاری محکوم کرده است.

دونالد ترامپ در آخرین ماه‌های دوره چهارساله‌اش، آمریکا را از یک نهاد بین‌المللی دیگر نیز خارج کرد. این‌بار سازمان بهداشت جهانی است که در میانه بحران بی‌سابقه کووید ۱۹ با ایالات متحده خداحافظی می‌کند.
رئیس‌جمهور آمریکا که از میانه‌های بحران جهانی کرونا، جالش با این نهاد را شروع کرده بود، از اتهام‌زنی به همکاری با چین در پنهان‌کاری درباره این بیماری و قطع بودجه سرانجام به خروج رسید. دولت آمریکا با ارسال درخواست رسمی خود به سازمان ملل متحد اعلام کرده از سازمان بهداشت جهانی خارج می‌شود. آمریکا بزرگ‌ترین حامی مالی این سازمان بود اما از زمان آغاز همه‌گیری کرونا، دونالد ترامپ بارها با انتقاد شدید از سازمان بهداشت جهانی، این نهاد را تحت استیضاح چین خوانده بود. به گزارش ایسنا، سخنگوی دبیر کل سازمان ملل متحد سه‌شنبه تأیید کرد که ایالات متحده کتبا به این نهاد اعلام کرده بنا دارد

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، در ماه می گذشته گفته بود معتقد است سازمان بهداشت جهانی تحت سیطره چین است و در جریان شیوع ویروس جدید کرونا با حمایت از پکن موجب گمراهی آمریکا و جهان شده است.
به گزارش بی‌بی‌سی، رئیس‌جمهوری آمریکا پس از آن از تصمیم خود برای خارج‌کردن کشورش از سازمان بهداشت جهانی و صرف بودجه تخصصی آن به نهادهای دیگر خبر داده بود.
باین‌حال روند جدایی آمریکا از این نهاد سازمان ملل متحد دست‌کم یک سال طول خواهد کشید.

استفان دوجاریک، سخنگوی دبیر کل سازمان ملل متحد، گفته ایالات متحده در نامه روز گذشته خود اعلام کرده بنا دارد در یک سال از زمان نامه یعنی روز ششم جولای سال آینده (۲۰۲۱) عضویت خود

گفت‌وگو بانصرالله تاجیک، دیپلمات سابق، درباره بحران اقتصادی لبنان و احتمال کمک ایران

به دنبال مگاپروژه اقتصادی در منطقه باشیم

کمک کشورهای دیگر بود که باعث شد همان خدمات مالی بین‌المللی هم انجام نشود. قسمتی از این تعاملات مثلا با فرانسه بود و به‌دلیل سابقه استعماری‌اش در این منطقه تعاملات مالی و بین‌المللی داشت و قسمتی هم آمریکایی‌ها بودند که در دهه‌های اخیر و نیز به دلیل سلطه دلار در تعاملات مالی و بین‌المللی، اینها طبیعتا روی اقتصاد لبنان تأثیر داشتند و الان قطع آن کمک‌ها باعث شده که اقتصاد لبنان لطمه ببیند. قسمتی از حوادث در اقتصاد لبنان در این مسیر قابل‌پذیرش و طبیعی است؛ اما فشار اقتصادی آمریکا جنبه سیاسی دارد. آمریکا برای تحمیل اراده‌اش بر دولت لبنان اقدام کرده و با اهداف سیاسی، از جمله حذف حزب‌الله از صحنه سیاسی و اقتصادی و امنیتی لبنان، فشارهایی بر دولت لبنان می‌آورد. مجموعه اینها باعث شده اقتصاد لبنان لطمه ببیند. از آن کانال اصلی که خدمات مالی

بین‌المللی بوده لطمه دیده است، به‌هم‌زدن چهره ژئوپلیتیک منطقه کشورها و سازمان‌هایی که تا حالا کمک می‌کردند، حالا این کمک را قطع کرده‌اند یا کاهش داده‌اند. این وضعیت باعث می‌شود که هم به لحاظ ساختاری و زیرساختاری

اقتصاد لطمه ببیند. این لطمه هم در بخش رزومه و معیشت مردم است و هم اقتصاد سیاسی این کشور لطمه دیده است. مجموعه این شرایط به اینجا رسیده که لبنان به‌عنوان کشوری که درگیر جنگ نیست، به دلیل کاهش ارزش لیر دچار تنش‌های سیاسی- اجتماعی شده. تروم بالا رفته و مسائلی برای دولت لبنان و نیروهای صحنه سیاسی ایجاد شده است.
● در برخی رسانه‌ها و از زبان برخی تحلیلگران این ایده مطرح شده که امکان دارد چین وارد شود و به لبنان برای حل مشکل کمک کند.

لبنان سابقه جذب کمک‌های بین‌المللی، چه از کشورها و چه از سازمان‌ها را دارد. هم لبنان هم اردن، این دو کشور برخلاف سوریه هستند که تا قبل از ۲۰۱۱ و شروع مشکلات سوریه، بیشتر با درآمدهای داخلی اداره می‌شد. ولی این دو کشور به دلیل فقر منابع طبیعی و معدنی و تا حدی آب، مسائل و مشکلاتی دارند. بنابراین لبنان سابقه استفاده از کمک‌ها را دارد. اگر کشورها بایند برای سرمایه‌گذاری، این ظرفیت وجود دارد. اما باید دید چین در کدام قسمت وارد می‌شود.

دیپلماسی

خروج این‌بار از سامان بهداشت جهانی

بایدن : باز می‌گردانم

در سازمان بهداشت جهانی را لغو کند. یک مقام ارشد دولت آمریکا به شبکه خبری سی‌بی‌اس گفته واشنگتن به‌طور مفصل و با جزئیات شرح تغییرات اصلاحی مد نظر خود در ساختار سازمان بهداشت جهانی را به این نهاد سازمان ملل متحد اعلام کرده بود اما WHO درخواست آمریکا را رد کرده بود. جو بایدن، نامزد حزب دموکرات که باید تا چهار ماه دیگر با دونالد ترامپ بر سر صندلی ریاست جمهوری رقابت کند، در واکنش به این تصمیم کاخ سفید در توئیتر نوشته: «در نخستین روز ریاست‌جمهوری خودم، آمریکا را دوباره به سازمان بهداشت جهانی الحاق خواهم کرد و آمریکا را به جایگاه خود در مقام رهبری جامعه جهانی باز خواهم گرداند». این تنها خروج ترامپ نیست که بایدن وعده بازگشت به آن را داده است، او پیش‌تر وعده داده آمریکا را به چند توافق دیگر از جمله توافق هسته‌ای ایران و نیز توافق محیط‌زستی پاریس نیز بازخواهد گرداند.

صورت لبنان هم باید اولویت‌بندی کند که از کجا چه می‌گیرد و اگر از سمت ایران برایش بهتر است اقدام کند. من بعید می‌دانم آمریکایی‌ها خیرخواه باشند، مخصوصا با این مشکلاتی که ترامپ، خودش، در دنیا و داخل آمریکا دارد. الان بعد کرونا و بعد از مسائل تبعیض نژادی داخل آمریکا، بعید می‌دانم شرایطی باشد که بخواهند سرمایه‌گذاری زیادی در لبنان کنند. بنابراین شاید این ایده یکی از معدود انتخاب‌ها برای لبنان باشد که بتواند در حقیقت برای نیل به استقلال اقتصادی و سیاسی از دخالت خارجی، وارد چنین سازوکاری بشود. مهم تعریف سازوکار است. مثلا انتظار کمک اقتصادی بلاعوض به عقیده من خوب نیست. اگر تولید شغل در لبنان و حل مشکلات لبنان با سلسله پروژه‌های زیرساختی باشد، ایران هم از چنین سرمایه‌گذاری‌ای منتفع می‌شود. بازاری برای محصولاتی می‌شود یا بازار برای فارغ‌التحصیلان و این بازی دو سر بردی می‌شود.

هزینه را آمریکایی‌ها با قلدری دارند ایجاد می‌کنند. الان در حقیقت آمریکایی‌ها نمی‌خواهند به‌صورت طبیعی با لبنان رفتار کنند. آمریکایی‌ها فشار می‌آورند که به‌نوعی مردم لبنان را علیه حزب‌الله به شورش وادارند. همان کاری که ترامپ درباره ایران می‌کند که با «فشار حداکثری» می‌خواهد مردم را علیه حکومت بشورانند، همان را در لبنان هم پی گرفته است. ترامپ در حقیقت در قبال ایران توطئه‌آمیز عمل می‌کند و همین‌طور در لبنان. این برخلاف سوابق گذشته است که سعی می‌کرد با کمک‌های اقتصادی دولت‌ها را جلب کند. مثل زمان رژیم شاه در ایران و کمک‌های که آمریکا به سایر کشورها در دهه‌های ۲۰ و ۳۰ و ۴۰ می‌کرد. آمریکا الان از آن جهت جدا شده و به دنبال این است که با اعمال فشار سیاسی کشورها را جذب کند. این عملی نیست. به عقیده من انتخاب بین ایران و آمریکا نیست. لبنانی‌ها باید این اراده را پیدا کنند که برای کسی استقلال‌شان در مقابل این توطئه آمریکا باشند. اگر ایران هم کمکشان کند به‌نوعی بازی دو سر برد می‌شود که به استقلال لبنان کمک می‌شود و در مقابل رویکرد زورگویانه و قلدرمابانه است. طبیعی است که برای خود ایران هم منافع سیاسی و اقتصادی و ژئوپلیتیک دارد. در حقیقت فرق این مدل با مدل آمریکا این است که آمریکا با لبنان به استفاده از هژمونی دنبال این است که جلوی تأثیرگذاری اراده مردم لبنان را بگیرد و نگذارد آزادانه عمل کنند.

● در حرف‌هایتان به منافع متقابل چنین روندی اشاره کردید. ایران در چندین سال گذشته تلاش زیادی در زمینه رابطه‌اش با لبنان داشته است. این تلاش در این مرحله و به‌طورکلی چه سودی برای ایران دارد؟ مثلا آیا در این مرحله که ایران خود با بحران اقتصادی و فشار خارجی مواجه است، این روابط می‌توانند به کار ایران بیایند.

مدل رفتاری ما به لحاظ سیاسی و اقتصادی در لبنان تا به‌حال خاص بوده است. کار ما بیشتر تأسیس مؤسسات بوده است که مشکلات سیاسی و اجتماعی لبنان را حل کنند. یعنی بیشتر سرمایه‌گذاری سیاسی بوده؛ درست است که با بستر اقتصاد و کمک بوده، اما این مدلی که من می‌گویم اقتصادی است. ما البته در داخل مشکلاتی داریم و سوم‌مدیریت داریم اما ظرفیت تولید کالای ما بیشتر از ۸۰ میلیون است. باید بتوانیم بازارهای برای کالای مصرفی ایجاد کنیم. مسائلی در داخل هست که باید حل کنیم، کیفیت محصولات تولیدی بازارمان را بالا ببریم و از این قبیل. ما می‌توانیم بازارمان را از بازار ۸۰ میلیونی به بازار ۱۵۰ میلیونی تبدیل کنیم و این دستاوردی برای اقتصاد ما خواهد بود. این وابستگی‌های اقتصادی به ما می‌آورد و تأثیرات ژئوپلیتیک و سیاسی برایمان خواهد داشت و دستاورد اقتصادی هم دارد.

ایجاد بازار برای مصرف تولیدات ما می‌کند. بازار کار برایمان درست می‌کند. ما الان این همه فارغ‌التحصیل داریم و در فضای داخلی جذب نمی‌شوند. این خود بحث‌هایی دارد اما اگر بتوانیم شرایط بازار خارجی را فراهم کنیم که بتوانند درآمد ارزی داشته باشند، طبیعی است که می‌توانیم تأثیرات بیشتری از همین راه داشته باشیم و برداشت کنیم.

ادامه از صفحه اول

روزهای سرنوشت‌ساز انتخابات آمریکا

...تا بتوانند، به گفته ترامپ، ویروس صادراتی خود را در توانمندترین ایالات آمریکا پخش کنند؟
اما تأثیرگذاری رویدادهای اخیر بر انتخابات آمریکا روزبه‌روز روشن‌تر می‌شود. اشاره کرده بودم که سیاست و انتخابات آمریکا ملغمه‌های مرکب از عقاید و آرای متفاوت برخاسته از مردم آمریکا با طیف گسترده‌ای از فرهنگ‌های گوناگون است که از زمان کریستف کلمب به امید یک زندگی پربارتر تاکنون به این سرزمین مهاجرت کرده‌اند. مردم با ملت اصیل آمریکا همان مردمانی بودند که مهاجران اروپایی آنها را «سرخپوستان» می‌نامیدند. این مردم از همان سال‌های نخستین مهاجرت اروپاییان مورد تهاجم و ظلم قرار گرفتند و به‌تدریج عملا نابود شدند؛ شبیه چیزی که پس از یورش مغول‌ها در ایران بر سر شهری مانند نیشابور آمد. بنابراین اگر قرار بود «ناسیونالیسم» در آمریکا قدرت بگیرد و به‌صورت ابزار مقاومت در برابر رقابت خارجی عرض اندام کند، باید ازسوی همان سرخپوستان اشاعه می‌یافت نه توسط «مغول‌های» اروپایی. در آمریکا امروز هر کسی که امتیاز شهروندی دارد می‌تواند در انتخابات سراسری یا محلی شرکت کند. در انتخابات اخیر دونالد ترامپ به‌دلیل داشتن حق نامزدی برای بار دوم، نماینده دست راست‌ترین مردم آمریکا است. جو بایدن، منتخب حزب دموکرات، برای همین سمت است. هر دو نامزد از یک حداقل رای برخوردارند که برای هر یک میان ۲۵ تا ۳۵ درصد آرا را تشکیل می‌دهد. این حداقل‌ها در هر دو حزب تصمیم خود را گرفته و ثابت‌قدم‌اند. حتی شمار قابل توجهی از آمریکایی‌های ایرانی‌تبار عاشق چشم آبروی ترامپ هستند و اصلا وارد هیچ گفت‌وگویی دراین‌باره نمی‌شوند. این وزنه کف ترازوی انتخابات است. آنچه رای نهایی را شکل می‌دهد، آرای کسانی است که هر یک از این دو را زیر ذره‌بین خود دارند و به صندوق می‌ریزند. به عبارت دیگر، آرای تعیین‌کننده در انتخابات همین «آرای غیرپذیر» است. تصمیم رأی‌دهنده در یک دامنه گسترده شکل می‌گیرد؛ از انتخاب نامزد خوب‌تر از نامزد خوب تا گزینش بد از بدتر. رفتار ترامپ در سخنرانی‌ها و مصاحبه‌های اخیر او به‌ویژه در دوره شیوع سریع ویروس کرونا و گفتارهای ناسیونالیستی‌اش شمار قابل توجهی از گروه تصمیم‌نگرفته را از حمایت از خود پشتیبان کرده است و چون گزینه دیگری به‌جز بایدن وجود ندارد، بخشی از آرای ترامپ نصیب بایدن می‌شود. واکنش‌های سریع ترامپ و قلدرمایی و دلبستگی او به گروه‌های دست‌راستی و تروتمند آمریکا شانس پیروزی او را روزبه‌روز کمتر کرده است و به احتمال قوی این ریزش آرا ادامه خواهد داشت. مردمی که زورشان به ترامپ نمی‌رسد، با سرنگون‌کردن مجسمه رهبران نژادپرست پیشین آمریکا منظور خود را به‌روشنی بیان کردند. به گمان نگارنده این تازه نخستین گام در شست‌وشوی بدنه زنگارگرفته تاریخ آمریکاست. این حرکت قاعدتا باید ادامه یابد تا ارزش‌های متفاوت در جامعه امروزی آمریکا به روشنایی نمایان شوند. روزی که هندوستان در چنگال انگلیسی‌ها به فقر مطلق کشیده شده بود، هیچ‌کس تصور نمی‌کرد که یک وکیل ساده‌پوش هندی با دست خالی نخستین کلنگ پیروپاشی امپراتوری انگلیس را به زمین بزند. در آن تاریخ بدنه اصلی نیروهای پیاده‌نظام انگلیس را سربازان تهیدست هندی تشکیل می‌دادند که در لشکرکشی آنها به ایران نیز به‌خوبی دیده می‌شد. امروز نه‌تنها مجسمه مهاتما گاندی در یک‌کیلومتری کاخ سفید در واشگتن نصب است بلکه معترضان به ترامپ پیگرهای نژادپرستی سرشناس تاریخ آمریکا را یکی پس از دیگری تخریب می‌کنند. آیا ترامپ این پیام را درک می‌کند؟

از سوی دیگر باید توجه داشت که جو بایدن هم به دلیل نداشتن صراحت لجهج آن قدرها که